

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολουθῶς τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, τὰ ὅποια γενόμενα παραδεκτὰ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων.

Ἀναγινωσκομένων τῶν πρακτικῶν, τινὲς τῶν πληρεξουσίων τῆς Λακωνίας παρετήρησαν, ὅτι τὰ πρακτικὰ δὲν ἐκθέττουσι τὰ γενόμενα ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν αὐτῶν τοῦ νὰ συζητηθῇ ἡ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πληρεξουσίων Λακωνίας πρότασις των. Διότι, οὔτε νὰ παραπεμφθῇ ἡ αἴτησις αὐτῶν, ὡς λέγουσι τὰ πρακτικὰ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Νόμου τῶν ἐκλογῶν ἐπιτροπὴν, ἀπεφασίσθη, οὔτε ἡ Συνέλευσις ἠρωτήθη.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ ἀναγινώσκων τὰ πρακτικὰ Γραμματεὺς, ὅτι, καθ' ἃ τὸ γραφεῖον τῆς Συνελεύσεως παρετήρησε, καὶ ἐσημείωσεν εἰς τὰ πρακτικὰ, ἀφοῦ ἐσυζητήθη ἐφ' ἱκανὸν ἡ τῶν πληρεξουσίων Λακωνίας αἴτησις, μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τινων πληρεξουσίων, προτεινάντων τὴν παραπομπὴν αὐτῆς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν, ἀναστὰς εἰς τῶν πληρεξουσίων Λακωνίας εἶπε νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Οὐδεὶς δὲ ἀντέλεξεν εἰς τοῦτο, πολλοὶ δ' ὁμοφώνως εἶπον νὰ παραπεμφθῇ, ἐπομένως ἐσημειώθη, ὅτι ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Ἐρωτηθεὶς ὁ Πρόεδρος ὑφ' ἐνὸς τῶν πληρεξουσίων Λακωνίας, ἂν ἠρωτήθη ἡ Συνέλευσις καὶ ἂν ἀπεφάνθη, εἶπεν, ὅτι δὲν ἠρώτησε τὴν Συνέλευσιν· ἐν τούτοις τὸ γραφεῖον εἶναι σύμφωνον εἰς τοῦτο. Δύο τῶν πληρεξουσίων Λακωνίας εἶπον, ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Ἐρωτηθεῖσα ἐπὶ τέλους ἡ Συνέλευσις παρὰ τοῦ Προέδρου, ἂν τὰ πρακτικὰ ἔχωσι καλῶς, ἀπεφάνθη, ὅτι ἔχουσι καλῶς διὰ μεγάλης, καὶ διακεκριμένης πλειονοψηφίας δι' ἀναστάσεως γενομένης.

Μετὰ ταῦτα ἀνήγγειλεν ὁ Πρόεδρος εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τῆς προτάσεως τῶν πληρεξουσίων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐποίκων Θετταλῶν, Μακεδόνων, Ἡπηρετῶν, Κρητῶν κ. λ. π. περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀντιπροσωπεύσεώς των εἰς τὴν Βουλὴν.

Ὁ πρῶτος ὑπὲρ τῆς προτάσεως λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι τὰ δι' αἵματος ἀποκεκτημένα δικαιώματα δὲν ἔχουν ἀνάγκην ὑπερασπίσεως, καὶ μ' ὅλα ταῦτα εἴμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὰ ὑπερασπισθῶμεν, διότι κατὰ δυστυχίαν, καὶ ταῦτα ἀμφισβητοῦνται. Εἰς τὸ ἄρθρον 61 τοῦ σχεδίου τοῦ Συντάγματος ἔγεινε πολὺς λόγος περὶ τῶν μεγάλων κατορθωμάτων καὶ τῶν ἀπειρίων

θυσιῶν τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων Ἰδρας, Πετσῶν καὶ Ψαρῶν, ἀλλὰ περὶ τοῦ Σουλίου μήτε καὶ τὸ ὄνομα ἤκουσα προγερόμενον παρά τινος, ἢ μήπως δὲν ἠγωνίσθησαν οἱ Σουλιῶται, καὶ δὲν ἀπώλεσαν τοὺς τόπους των. Ἀναχαιτίζοντες κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ ἀγῶνος τὴν ὁρμὴν τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν Ἰπείρον, καὶ τοιούτοτρόπως προστατεύσαντες τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς ἐπαναστάσεως τῶν μερῶν τούτων, ἐρρίφθησαν μετὰ τὴν καταστροφὴν των ἐντὸς τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος. Τοὺς ἐν αὐτῇ ἀγῶνάς των ὅλοι τοὺς γνωρίζετε, καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη ἀπὸ ἐμὲ νὰ τοὺς ἀκούσητε. Τριακόσιοι ὀγδοήκοντα ἔπεσον ὀπισθεν τῶν Ἀθηνῶν, τετρακόσιοι τεσσαράκοντα εἰς Νεόκαστρον καὶ παντοῦ ἐγέμισαν τὰ δάση καὶ τὰς πεδιάδας μὲ τὰ κόκκαλά των. Παραλείπω τόσους ἥρωας, πεσόντας εἰς Καρπενήσιον καὶ εἰς Μεσολόγγιον. Ποία ἐλευθέρᾳ ἐπαρχία ἔκαμε τόσας θυσίας, ὥς οἱ Σουλιῶται;

Τοιούτους ἀγῶνας, καὶ τοιαύτας θυσίας ἀνευρίσκει τις καὶ εἰς τοὺς Ἰππειώτας, Θεσσαλοὺς, Μακεδόνas, Κρήτας, Σαμίους, καὶ λοιποὺς ἄλλους μεταναστεύσαντας εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα. Ἀρνούμενοι εἰς αὐτοὺς τὴν ἀντιπροσωπείαν, ἀδικεῖτε τὰ μέγιστα.

Ὁ μετὰ τοῦτον ἀγορεύσας πληρεξούσιος, πρόκειται, εἶπε, περὶ ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων τὰ δικαιώματα εἶναι ἀπαράγραπτα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν, καὶ θὰ ᾔηται διὰ πάντα· οὐδεὶς τὴν φιλονεικεῖ, μήτε τὰ ὑστέρησε μέχρι τοῦδε· ὁ λόγος μόνον εἶναι περὶ τῆς τάξεως καὶ τοῦ κατορθωτοῦ εἰς τὸ μέλλον μέρος τῶν δικαιωμάτων τούτων. Οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος μετανάσται ἀπετέλουν μέρος τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, ἀλλ' ἀποκλεισθέντες κατ' ἀνωτέραν θέλῃσιν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, κατέφυγον ἐντὸς διὰ νὰ ἀπολαύσωσι τὰ δικαιώματά των, τὰ ὁποῖα οὐδεὶς τοὺς τὰ ὑστέρησε, διότι πάντα τὰ ἐκ τοῦ πολέμου ἀγαθὰ ἦσαν κοινά. Θέλω ἤδη ἐξετάσει, ἐὰν ἀπῆλθουσιν ὅ,τι καὶ ἡμεῖς. Ἄμα ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔκτοτε ἀνεγνώρισθησαν ὥς ἀδελφοί, καὶ ἦτον χρέος μας νὰ τοὺς ἀποδώσωμεν τὰ ἴσα. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας καὶ ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ τὸ ἀπελάμβανον εἰς ἄτακτον τινὰ τρόπον, διότι τότε ἦτον ἀνάγκη ἀντιπροσωπεύσεως τῶν ἐμψύχων, καὶ ὅχι τῶν ἀψύχων. Ἦλθεν ὁ Βασιλεὺς καὶ ἤρχισε νὰ καθιεροῦται τότε τάξις τις. Διωργανίσθησαν οἱ δῆμοι καὶ αἱ ἐπαρχίαι, καὶ πάντας οἱ Ἕλληνες, συμμορφωθέντες μὲ τὴν εἰσαχθεῖσαν νέαν τῶν πραγμάτων τάξιν, συνεχωνεύθησαν διὰ τῆς ἀποκαταστάσεώς των εἰς τοὺς δήμους καὶ τὰς ἐπαρχίας.

Δὲν ὑπῆρξε δὲ οὐδεμία διαφορὰ καὶ διάκρισις μεταξὺ των. Πάντες ἐξ ἴσου ἐνήργουν τὰ ἀστυκὰ καὶ ἐπαρχιακὰ δικαιώματα

καὶ ὅχι μόνον ἐκ τῶν μεταναστῶν, ἀλλὰ καὶ Γάλλοι καὶ Ἀγγλοὶ ἐδύναντο νὰ ἐκλεχθῶσι δημοτικοὶ σύμβουλοι, καὶ δήμαρχοι, ὡς ἐξελέχθησαν εἰς Εὐβοίαν. Μετὰ τὴν δεκαετίαν ἀπηλάυσσαμεν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας, καὶ μολονότι ἐκλογαὶ τῶν πληρεξουσίων εἰς τὴν παροῦσαν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν ἔγειναν ὅπως καὶ κατὰ τὸ 1829, καὶ ἔπρεπεν οἱ Ἰππειῶται νὰ ἐκλεξώσιν Ἰππειώτην, οἱ Θεσσαλοὶ Θεσσαλὸν κλπ. μολαταῦτα πολλαὶ ἐπαρχίαι ἐκλεξαν πληρεξουσίους των καὶ Θεσσαλοὺς καὶ Ἰππειώτας κλπ. Τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι τὸ ἔθνος ποτὲ δὲν ὑστέρησεν αὐτοὺς τῶν δικαιωμάτων των, ἀλλὰ μάλιστα ἐτίμησε πάντοτε τὴν ἰκανότητά των. Τοῦτο ἀντικρούει τοὺς εἰπόντας, ὅτι εἶναι ἀδύνατον ὁ μετανάστης νὰ ἐκλεχθῇ Βουλευτής. Πλὴν θέλουν νὰ διατηρήσωσι τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος των καὶ τὴν καταγωγὴν των· καλὸν εἶναι τοῦτο, ἀς ἀποδώσωμεν εἰς τινὰ μέρη τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος τὸ ὄνομα τῆς Θεσσαλίας, Ἰπείρου κλπ. Ἡ Τουρκία δὲν δικαιούται ποσῶς νὰ μᾶς ζητήσῃ λόγον ἔνεκα τούτου. Δὲν ἔγεινε πρώτην ἤδη φορὰν λόγος περὶ συνοικισμῶν, ἐδόθησαν μάλιστα καὶ ἄλλοτε ἄδειαι καὶ ἐμψύχωσις, ἀλλὰ εἴτε ἡ ἐπιθυμία, εἴτε τὰ μέσα ἔλλειπον, οὐδεὶς τούτων ἐπραγματοποιήθη. Τί πταίωμεν ἡμεῖς; τῶν μέσων καὶ ἡμεῖς ὑστερούμεθα, διότι καὶ ἡμῶν ἡ περιουσία εἶχε καταστραφῇ· ἀλλ' οἱ δυνάμενοι νὰ ἐφορεύωσι, καὶ ἐνισχύσωσι τοὺς συνοικισμοὺς, εὐχαριστήθησαν μᾶλλον εἰς τὰς ἀναπαύσεις τῶν Ἀθηνῶν, ἀφίνοντες τὸν λαὸν νὰ δυστηγῇ. Ἀναφέρουσι τὸ εἰς τοὺς Ψαρρίανους διδόμενον δικαίωμα· ἀλλ' οἱ Ψαρρίανοι εἶναι φερέοικοι, εἰσὶν ὅλοι εἰς δύο μόνον πόλεις συγκεντρωμένοι, καὶ εὐκόλως δύνανται νὰ συνοικισθῶσιν. Οἱ ἔποικοι ὅμως τῶν ἄλλων μερῶν ἀπεκατεστάθησαν ἤδη, καὶ εἶναι δύσκολον ὅχι εἰς ἐννέα, ἀλλὰ καὶ εἰς δεκαπέντε ἔτη νὰ συνοικισθῶσι. Περαινὼν τέλος τὸν λόγον τοῦ δὲν ἀρνεῖται, εἶπε, τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας εἰς τοὺς μετανάστας, ἀλλ' ἐὰν οὗτοι ᾔναι συγκεντρωμένοι, ἢ συγκεντρωθῶσι, καὶ ἀποτελέσωσι καὶ ὀλιγότερον τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τοῦ ἀπαιτουμένου πλκθυσμοῦ· ἀλλ' ἐπὶ ἀπλῶν ὑποσχέσεων, καὶ εἰς ἰδανικὰ πράγματα δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀποδοθῇ ἀπὸ τῶρα τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπεύσεως.

Ἄλλος δὲ ἀπήγγειλε τάδε· ἡ ἀξιοθαύματος ἔνωσις καὶ σύμπνοια τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα ὑπῆρξε πνεῦμα ζωῆς ἐκ Θεοῦ, καθότι, ἅμα ἤχησεν ὁ ἀγὼν εἰς τὰς ὀχθὰς τοῦ Δουνάβεως καὶ τὴν Πελοπόννησον, ὅλος ὁ Ἕλλην λαὸς ἠλεκτρίσθη, καὶ τοι πρὸ τεσσάρων αἰώνων δεδουλωμένος, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἄνισον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ πάλην· ἀλλὰ πολλαὶ ἐπαρχίαι, καὶ

τοι λαβοῦσαι τὰ ὅπλα, καὶ τοὶ ἀγωνισθεῖσαι ἡρωϊκῶς, ἀπεκλείσθησαν δυνάμει τῶν πρωτοκόλλων, καὶ ἐπστράπη εἰς τοὺς κατοίκους τῶν τὸ δικαίωμα μεταναστεύσεως, διὰ νὰ συμμετάσχῃ τῶν καλῶν τοῦ πολέμου, καὶ τῶν ἀγώνων τῶν.

Ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα βλέπει τις σήμερον μεγάλας ἐριδας καὶ φιλονικίας, ἵνα μὴ τοῖς μεταναστεύσαι δοθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας εἰς τὰς Βουλὰς, ὡς καὶ ἄλλοτε. Λυπηρὰ τῶντι ἡ πάλῃ αὕτη Ἑλλήνων πρὸς Ἑλλήνας, συναγωνιστῶν πρὸς συναγωνιστὰς διαφειλονικούντων κοινὰ δικαιώματα, δι' ἀπείρων αἱμάτων ἀποκτηθέντα.

Εἶναι γνωστὰ τοῖς πᾶσι τὰ δεινὰ, ἅτινα ὑπέστησαν οἱ κάτοικοι τῶν ἀποκλησθέντων μερῶν, ὅγρ' ἀκόμη ὑπάρχει ἡ τῆς Ἑλλάδος γῆ ἀπὸ τὰ αἵματα τῶν Μακεδόνων, τῶν Θεσσαλῶν, τῶν Ἡπειρωτῶν, τῶν Θρακοσλάβων, τῶν Κρητῶν, τῶν Σαμίων, τῶν Χίων καὶ λοιπῶν. Τρομερὰ παρίσταται εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ ἡ ἡρωϊκῆ ἀντίστασις τῶν Ψαρρῶν, καὶ τῆς Κάτσου, ἡ καταστροφή, καὶ ὁ ἀνδραποδισμὸς τῆς Χίου καὶ τῶν Κυδωνιῶν. Τίς ἀγνοεῖ τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὰ ἄμετρα δεινὰ τῶν Σαμίων, συμμαχομένων ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν Ὑδραίων, Πετσωτῶν καὶ Ψαρρῶν; Πόσον συνέτεινεν ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἡ ἀνταλλαγὴ τῆς Κρήτης καὶ Σάμου, ἀντὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ Εὐβοίας, παραχωρηθεισῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὸ 1830.

Ἡ Σάμος ὑπῆρξε προπύργιον εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ συνεισέφερε πολυειδῶς κατὰ τὸ 1824 καὶ 1826 ἀπέρριψεν ἐπιωφελεῖς εἰς αὐτὴν συνθήκας τοῦ Σουλτάνου διὰ νὰ μὴν ἀποσπασθῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ ἀγάπη τῆς Σάμου ὑπῆρξαν μεγάλαι, ποθοῦσης τὴν μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐνότητα· ἀλλὰ λυπηραὶ περιστάσεις τὴν διεχώρησαν, διὰ τοῦτο πολλοὶ τῶν κατοίκων τῆς, μὴ ὑποφέροντες τὴν στέρησιν καὶ ἀποτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῶν, ἐγκατέλιπον αὐτὴν, καὶ μετηνάστευσαν, δυνάμει τῶν πρωτοκόλλων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὐμενῶς ὑπεδέχθη τούτους (ἀνέγνω Β. Διατάγματα).

Εἰς ταῦτα παρατηρεῖ τις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὑποχέσεις πρὸς τοὺς Σαμίους διὰ τὴν ἀκεραιότητα τῶν δικαιωμάτων τῶν, τρεῖς χιλιάδας καὶ πεντακόσαι οἰκογένειαι μετανάστευσαν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως ὑπάρχουν ἤδη μόνον πεντακόσαι, μένουσαι μ' ὅλας τὰς δυστυχίας σφικτὰ ἠνωμέναι μὲ τοὺς Ἑλλήνας.

Ἀλλὰ καὶ αἱ ὑπεσχέσεις καὶ τὰ Β. Διατάγματα, ἂν δὲν ὑπῆρχον ὑπὲρ τῶν ἀναντιρρήτων δικαιωμάτων τῶν Σαμίων, τίς

ἤλπιζεν ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ἡ ἢ Συνέλευσις τῆς γ'. Σεπτεμβρίου θέλει διαφυλονεικήσει τὸ τῆς ἀντιπροσωπείας αὐτῶν δικαίωμα, τὸ ὁποῖον παρελθοῦσαι Συνελεύσεις καθιέρωσαν. Τὸ ζήτημα ἐξέτασεν ἄχρι τοῦδε ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ δικαίου, ἀλλ' ἤδη ἐν ὀλίγοις τὸ ἐξετάζει καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ συμφέροντος. Μεγάλη ὠφέλεια θέλει προξενηθῇ εἰς τὸ ἔθνος, ἂν διατηρήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας εἰς τοὺς Σαμίους· καθότι ποῖος ἦτον ὁ μέγας τοῦ ἀγῶνος σκοπός; τίς ἡ παρούσα κατάστασις τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῶν στενῶν ὁρίων τῆς, καὶ τί ἐμφωλεύει εἰς τὰς καρδίας σας;

Εἶναι ἀδύνατον νὰ συγχωνευθοῦν μέτινα δῆμον, διότι προσβάλλεται ἡ φιλοτιμία των, καὶ τὰ συμφέροντά των, ἅτινα κατὰ πολλὰ εἶναι ἀντιθετά, διότι εἰς τοὺς ἐν Χαλκίδι ὑπάρχοντας Σαμίους δὲν ἐπετράπη οὔτε τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφοφορεῖν εἰς τὰς δημοτικὰς ἐκλογάς· ἐξ ὧν τούτων εἶπεν, ἐξάγεται, ὅτι ἡ ἀπαιτήσις των εἶναι δικαία καὶ συμφέρουσα, ἡ δὲ παραδοχὴ τῆς, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην καὶ πατριωτισμὸν τῆς Συνελεύσεως.

Ἄλλος δὲ πληρεξούσιος μετὰ τὸν προαγορεύσαντα λαβὼν τὸν λόγον, κίσθημα πατριωτισμοῦ, εἶπε, καὶ ὁ ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν ζήλός του ἀναγκάζουν αὐτὸν νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἀπὸ φήμης τὸν ἀγῶνα γνωρίζοντων, ἀλλὰ εἶναι καὶ οὗτος ἀγωνιστής, καὶ ὑπέστη ὅλας τὰς δοκιμασίας, καὶ τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου. Πάντες ἐξ ἴσου ἔχουσι δικαιώματα, καὶ ἀπαιτήσεις, καὶ ὅλοι ἔχουσι τὴν αὐτὴν ὑποδοχὴν ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ νόμου. Ἐντιμὸς τις πληρεξούσιος ἀγορεύων εἰς τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίαν, ἀπεδοκίμασε τρόπον τινὰ φωνὴν τινὰ ἀντιχήσασαν ἐνταῦθα, καὶ ἀποκαλέσασαν τὰς περὶ ἰδιαιτέρας ἀντιπροσωπείας τῶν μεταναστῶν προτάσεις, ὡς ἀπαιτήσεις ἐξαιρετικῶν ἀπαιτήσεων. Ἡ φωνὴ αὕτη, εἶπεν, ἦτον ἰδική μου, καὶ ἐπιμένω νὰ θεωρῶ τὰ ἀπαιτήσεις ταύτας ὡς ἐξαιρετικὰς διότι στηρίζονται ἐπὶ διαιρέσεως τῆς ψήφου, τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες ἅπαντες πρέπει ἀδιακρίτως, καὶ ἐπίσης νὰ ἀπολαμβάνωσιν. Ὄταν τὰ ρεύματα διαφόρων χειμάρρων εἰς ἓν ἐνοῦνται, σχηματίζεται ὁ ποταμὸς μέγας, ὅστις, εἰς τὴν θάλασσαν φθάνων, βοηθεῖ, καὶ βοηθεῖται ἀμοιβαίως, ἐὰν ὁμῶς ταῦτα ἔχουν ἰδιαιτέραν διεύθυνσιν καὶ διαμελίζονται, τότε ἐπὶ τῆς ἁμμῆς πίπτοντα χάνονται ἀνωφελῶς. Εἰς τῶν πρὸ ἡμερῶν ἀγορευσάντων παρωμοίασε τὸ συνταττόμενον Σύνταγμα μὲ τὸ εὐαγγέλιον. Ἀλλὰ τὸ εὐαγγέλιον ἐνώπιον πάντων κηρύττει ἰσότητα, ἀλήθειαν, δικαιοσύνην καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, καὶ ἐν τούτοις ἤδη παρυσιάζονται ἀπαιτήσεις ἐξαιρετικαὶ καὶ διακρίσεις. Ὑποσχεθη-

μεν νὰ ἀττάξωμεν τὸ οἰκοδόμημά μας ἐπὶ ἀκραδάντου τόπου, ἐλλείψει δὲ διαίρεσις τῆς ψῆφου εἶναι τὸ σαθρότερον ὑποστήριγμα. Μὴ γένοιτο νὰ δισκορπισθῶσι τὰ πρόβατα τοῦ ποιμνίου. Εἰς τὸ 1, καὶ 2 ἄρθρον καθιερώσαμεν τὴν ἐνότητά μας διὰ τῆς θρησκείας, καὶ εἰς τὸ 3 τὴν ὁμόνοιαν, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος ἐνώπιον τοῦ νόμου· πῶς τώρα ζητοῦμεν ἐξαιρέσεις καὶ διαμελισμούς; παρὰβαίνομεν τοιοῦτατρόπως τὸν ὅρκον, τὸν ὁποῖον ὠρκίσθημεν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων νὰ φυλάζωμεν. Συλογισθῆτε, ὅτι θέλομεν δώσει μίαν ἡμέραν λόγον τῶν πράξεών μας. Τιμῶμεν ὅλοι τρεῖς ἀγωνισθέντας καὶ παθόντας, καὶ πρῶτος ἐγὼ εἰς τούτους παραχωρῶ. ὅλοι ὅμως νὰ ζήσωμεν ὁμοῦ ἄνευ διακρίσεων, καὶ ὁ Σουλιώτης, καὶ ὁ Μακεδὼν, καὶ ὁ Θεσσαλὸς, καὶ ὁ Κρῆς, καὶ ὁ Σάμιος, καὶ ὁ κάτοικος τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος. Μὴν ἀπαιτῆτε διακρίσεις, καὶ διαχωρισμούς, αἵτινες θέλουν μᾶς φέρει μίαν ἡμέραν εἰς ἐμφυλίους σπαραγμούς, καὶ ταραχάς. Ὅταν διαχωρίσωμεν τὴν ψῆφον παύει ἡ ἀμοιβαία πίστις καὶ εἰλικρίνεια· ὁ οἶκος ἀπόλλυται, ὅταν ὑπάρχουν δύο κεφαλαὶ ἐντὸς αὐτοῦ.

Ἐνταῦθα κατ' αἵτησιν τῶν πληρεξουσίων τῶν ἐποίκων Κασσίων ἀνεγνώσθη ὑπὸ τινος τῶν Γραμματέων ἑγγράφος ἐκθεσις αὐτῶν περὶ τῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν τῆς νήσου Κάσσου, καὶ περὶ τῶν ὑποσχέσεων καὶ ἀμοιβῶν, ὅσας τὸ ἔθνος πολλάκις εἰς αὐτοὺς ἔδωκεν· ἠτήσαντο δὲ νὰ παραδεχθῇ ἡ Συνέλευσις, καὶ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῶν ἐν Ἑλλάδι οἰκούντων τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν Βουλὴν, τὸ ὁποῖον ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἀπελάμβανον.

Δὲν εἶναι καιρὸς, ἀνέφερεν ὁ ἀμέσος λαβὼν τὸν λόγον πληρεξούσιος, νὰ πλέξω τὸν στέφανον τῶν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος λαμπρῶν κατορθομάτων τῶν Ἡπειρετῶν, Μακεδόνων, Θεσσαλῶν κλπ. ἐν Ἑλλάδι μεταναστευσάντων, ἀλλὰ νὰ δείξω, ὅτι ἡ προκειμένη πρότασις τῶν στηρίζεται εἰς κεκτημένα δικαιώματα· ναί, καὶ οἱ αὐτόχθονες, καὶ οἱ μετανάσται ὑπέστησαν ἐπίσης τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου καὶ τῆς καταστροφῆς, ἀλλ' οἱ μὲν πρῶτοι ἐκέρδησαν πολλὰ, οἱ δὲ δεῦτεροι ἀπώλεσαν τὰ πάντα. Οἱ αὐτόχθονες μετὰ τῆς ἀποκατάστασιν ἀπήλαυσαν τὰς πατρίδας των, ἀνέκτησαν τὰς ἰδιοκτησίας των, καὶ εὗρέθησαν πάλιν ἐγκαταστημένοι μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ συμπατριωτῶν των, βοηθούμενοι ἀμοιβαίως εἰς τὴν ἀχόρθωσίν των. Οἱ μεταναστεύσαντες δὲ ὁμοῦ μὲ τὴν ἐλευθερίαν ἐκέρδησαν τὴν ἐνδείαν, καὶ γύμνωσίν των, καὶ στερηθέντες περιουσίας, διαχωρισθέντες ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς των, ἐπεριπλανῶντο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὡς ξένοι ἐντὸς τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος,

Εἰς τῶν προαγορευσάντων εἶπεν, ὅτι τότε ἐδόθη τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας, διότι ἐπρόκειτο περὶ ἀντιπροσωπείας ὄχι ἀψυχῶν, ἀλλ' ἐμψύχων· ἀλλὰ καὶ τότε, καὶ τὴν περὶ τοῦ αὐτοῦ πρόκειται, καὶ τὸ μαρτυρεῖ τὸ παραδεχθὲν ἄρθρον 60' τοῦ συντάγματος, καθ' ὃ οἱ Βουλευταὶ ἀντιπροσωπεύουσι τὰ ἐμψυχα, καὶ ὄχι τὰ ἀψυχα· καὶ οἱ μετανάσαι τοιοῦτον δικαίωμα ζητοῦσι διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύσωσι τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας τῶν, καὶ νὰ θεραπεύσωσι τὰ δυστυχήματα, ὅσα, ἀπάτριδες ὄντες, ὑπέφερον. Τοιαῦτα δικαίωματα ἀνεγνώρισαν ὅλα αἱ προλαβούσαι Συνελεύσεις· εἴμεθα ἀδελφοί των, ἀποκρίνονται, καὶ ὅλα τὰ ἐκ τοῦ ἀγῶνος ἀγαθὰ, ἐξίσου θέλομεν συμμερισθῇ· ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς τῆς Βουλῆς δὲν ἔχωμεν ἀντιπροσώπους, οἵτινες ἔχουσιν εἰδικῶς πληροφορίας τῶν ἀγώνων, καὶ θυσιῶν ἐκάστου, τίς θέλει ἀντιπροσωπεύσει, καὶ παραστήσει τὰς θυσίας μας, καὶ τὰ δικαίωμάτά μας; εἶπον, ὅτι ἐδόθησαν μέσα συνοικισμοῦ, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ἐπιθυμία, καὶ δὲν κατωρθώθη· τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθές, τὸ μαρτυρεῖ ἡ Νάυπακτος, τὸ Ἀγρίνιον, ἡ Ἀταλάντη, ἡ Ἀμαλιούπολις· ἀποδεικνύεται τέλος ἀπὸ τὸν συνοικισμὸν τῶν τεσσάρων χωρίων τοῦ ἐντὸς τῶν ὁρίων μέρους τῆς Ἀρτης, ὅπου ἔτρεξαν καὶ συνοικίσθησαν τόσαι οἰκογένειαι Ἀρτινῶν, οἱ ὅποιοι τοῦλάχιστον εἶναι δίκαιον νὰ μὴ στερηθῶσι τοῦ δικαίωματος, τοῦ νὰ πέμψωσι Βουλευτὴν ἴδιον εἰς τὴν Βουλὴν.

Δὲν θέλω κάμει ἐπαναλήψεις, εἶπεν ἄλλος τῶν πληρεξουσίων, διότι εἴμεθα ἤδη εἰς τὸ τέλος τῆς συζητήσεως. Ἐκ τῶν λόγων τῶν ἀντιρκουόντων τὴν τῶν ἐποίκων αἵτησιν δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐννοήσω, ὅτι ζητεῖ τις ν' ἀραιώσῃ δικαίωμα ἐξ αὐτῶν. Ἀρχόμεναι τοῦ λόγου προαγγέλλων, ὅτι εἶμαι ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλλὰ μὲ διαφορὰν τινα, ἐνυπάρχουσαν ὁλόκληρον εἰς τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἐγὼ δίδω εἰς τὴν λέξιν, ἀντιπροσωπεία, ἐκεῖνοι δὲ δὲν παραδέχονται. Τὸ 61 ἄρθ. δέχεται ὡς βάσιν τὸν πληθυσμὸν, ὥςτις εἶναι τῶνόντι ἡ μόνη βάση, τὴν ὁποίαν σύνταγμα δύναται ν' ἀναφέρει· λέγον δὲ πληθυσμὸν ἐν γένει δὲν ὀρίζει τὸν ἀριθμὸν, ἀλλ' ἀφίνει αὐτὸν εἰς τὸν νόμον τῶν ἐκλογῶν, ὅστις καὶ περὶ τούτου, καὶ περὶ τῆς περιφερείας τῆς γῆς, ἐν ᾗ ἐνεργεῖται ἡ κατὰ μέρος ἐκλογή θέλει διαλάβει· ἐντεῦθεν εἶναι δῆλον, ὅτι ἡ ἀντιπροσωπεία προστατεύει ὕλικά συμφέροντα προκύπτοντα ἐκ κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας, ἢ ἐκ βιομηχανίας· ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ τούτου ἐξάγεται, ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ᾖ εὐγνώμων ἡ Συνέλευσις πρὸς τοὺς ἐποίκους διὰ τὰ κατὰ τὸν ἀγῶνα ἀνδραγαθήματα αὐτῶν, δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ, ὅτι διὰ τῶν τοιούτων παραχωρήσεων ἀνεγείρει μνημεῖα τῶν κατορθωμάτων, ἢ ἀπονέμει φόρον εὐγκωμοσύνης.

Ἡ ἀντιπροσωπεία δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν τὸ παρελθόν, ἀλλὰ τὸ παρὸν διαθέτει καὶ τὸ μέλλον. Ζητοῦσιν οἱ ἔποικοι τὴν ἀντιπροσωπείαν διὰ πραγματικὰ συμφέροντα; τίς ἀρνιῖται ταύτην; ἀλλὰ ποῦ εἰσὶν; σήμερον δὲν ἔχομεν πλέον ἀδιοργανίστους ἐπαρχίας· ἐὰν λοιπὸν εἶναι ἐντὸς κοινότητος ἢ δήμου ἢ ἐπαρχίας, ταῦτα θέλουσιν ἔχει τοὺς νομίμους ἀντιπροσώπους των, ἐπομένως καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἐν ταῦτοις οἰκούντων ἐποίκων θέλουσι προστατεύεσθαι ἐπίσης ὡς τὰ τῶν ἄλλων κατοίκων κατ' εὐαγγελικὴν τωόντι ἰσότητά· ἀλλ' ἔχομεν διάφορον καταγωγὴν, λέγουσι, καὶ ὄνομα, θέτον διάκρισιν μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν, ἐπομένως, ἂν καὶ ἀπολαύομεν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκ ἐγγείν καὶ ἐκλέγεσθαι, ἐπιθυμοῦμεν καὶ τὴν ἀντιπροσωπείαν ὡς ἰδανικὸν ἀγαθόν, διότι ἀποκλειστικὸν πνεῦμα δύναται νὰ μᾶς πρᾶγκωνίσῃ. Οἱ προλαλήσαντες ἀπέδειξαν, ὅτι κατὰ τὸ παρελθόν τὸ τοιοῦτον δὲν συνέβη, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ὑποθέσει, ὅτι ἤθελε συμβῆναι κατὰ τὴν πρώτην περίοδον, ὥστε οἱ ἔποικοι νὰ μὴ δυνιθῶσι νὰ ἐκλεχθῶσι, πάλιν δὲν ἔχουσι τί νὰ φοβηθῶσι, διότι τοῦ λοιποῦ οἱ Βουλευταὶ δὲν θέλουσιν ἀντιπροσωπεύει ἐπαρχίας, ἀλλὰ τὸ ἔθνος, δὲν θέλουσι προστατεύει μόνον τὰ τῶν ἰθαγενῶν συμφέροντα, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα τῶν ἴσων μετὰ τοὺς ἰθαγενεῖς. Τὸ παρελθόν μᾶς φερίζει, λέγουσι, διότι ἀπεφασίσθησαν συνοικισμοὶ, ἐδόθησαν ὑποσχέσεις πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῶν, ἀλλὰ καμμία ποτὲ δὲν ἐξεπληρώθη, ἐντεῦθεν δὲ κατήντησαν εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν οἱ ἀγωνισθέντες τὸν ὑπὲρ ψυχῆς πόλεμον, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν κατήντησαν εἰς ἀπελπισίαν· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἔφερον τὴν 3 Σεπτεμβρίου. Μήπως οἱ αὐτόχθονες δὲν ἐπαύθησαν τ' αὐτὰ ἐκείνοις; μήπως τοῦ Πεταλιδίου ὁ συνοικισμὸς ἴδε λαμπροτέραν τύχην; Τοῦ λοιποῦ δὲν ὑπάρχει πλέον τῶν τοιούτων ὁ φόβος, διότι ἔχομεν Βουλὰς, τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσώπου, καὶ ὑπευθύνους ὑπουργούς· ὅθεν τοῦ ζητουμένου δικαιώματος, ὡς ἐξαιρετικοῦ, δὲν βλέπω οὔτε τὴν ἀνάγκην, οὔτε τὴν ὠφέλειαν· ὁ συνοικισμὸς συμφέρει θεβρῶς καὶ εἰς τοὺς ἐποίκους καὶ εἰς τὸ ἔθνος, ἀλλὰ δὲν βλέπω κατὰ τί τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας διδόμενον αὐτοῖς ἐν εἴδη προκαταβολῆς θέλει συντελέσει εἰς τὴν διάπραξιν αὐτῶν. Προσεῖατε, λέγουσι, μήπως δικαίωμα ἀποκτημένα καταστρέψετε, ἀρνούμενοι τὸ δικαίωμα τοῦτο· ἀλλὰ τῶν συνελεύσεων αἱ ἀποφάσεις δὲν εἶναι σεβασταί, εἰμὴ εἰς τὰς Βουλὰς, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς Συνελεύσεις, αἵτινες συγκροτοῦνται διὰ νὰ μεταβάλλωσιν ὁλόκληρον πολιτικὸν σύστημα, αἵτινες δύνανται ἐπερχόμεναι, ν' ἀναιρέσωσι τὰ παρὰ τῶν προγενεστέρων γενόμενα· ἀλλ' ἐὰν ᾔτο καὶ ἀποφάσεις συνελεύσεων, ἤθελον ἔχει κάποιον λόγον, πλὴν

τοιούτον τι δὲν ὑπάρχει· ὁ τῶν 1822 νόμος δὲν ἀναφέρει τί περὶ τούτου. Τὸ τῆς Ἑρμιόνης ψήφισμα δὲν λέγει, εἰμὴ περὶ τῶν ἀγαθῶν τοῦ πολέμου· ὅτι εἰσὶ κοινὰ, καὶ τὴν ἀπὸ κοινοῦ συμμετοχὴν ἐπιθυμοῦμεν πάντες· τὸ δὲ ἄρθρον τοῦ Συντάγματος τῆς Τριζῆνος δὲν ἀναφέρει ἄλλο τι, εἰμὴ, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἐπικράτεια συνίσταται ἐκ τῶν λαβουσῶν τὰ ὄπλα ἐπαρχιῶν κτλ. Περὶ τούτου δὲ ἐλέγχθησαν προχθες τὰ δέοντα. Παρατηρῶ μόνον, ὅτι τὸ 8 ἄρθ. τοῦ Συντάγματος τούτου ἀναφέρει, ἀνόμος ἰδιαιτέρος. . . » ὁ δὲ νόμος οὗτος δὲν ἐξεδόθη πώποτε· τὸ δὲ ψήφισμα τῶν 1829 τοῦ Κυβερνήτου πραγματεύεται περὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων, ὡς ἀδιοργανίστων ἔτι. Προχθὲς παρετήρησα, ὅτι ἦτον εἰς ἀντίφασιν οἱ ὑπὲρ τῆς προτάσεως ἀγορεύσαντες, ὁ μὲν εἰπὼν, ὅτι θέλουσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅχι διὰ νὰ προστατεύωνται ἀτομικὰ συμφέροντα, ἀλλὰ τὰ ἠθικὰ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων δικαιώματα, ὁ δὲ τὸ ἐναντίον· ἐντεῦθεν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι καὶ οἱ δεινότεροι ῥήτορες συγχέονται, ὅσας τὰ ἐπιχειρήματα αὐτῶν δὲν στηρίζονται εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, ἀλλ' εἰς αἰσθήματα τῆς καρδίας. Ἐνῶ προχθὲς ὁ Γραμματεὺς τῶν Ἐξωτερικῶν εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα μὲ τὸν νοῦν, καὶ ὅχι μὲ τὴν καρδίαν, δύο μετὰ ταῦτα ἀγορεύσαντες ῥήτορες εἶπον, ὅτι ἐξεθίκε νὰ τὸ λύσωμεν μὲ τὴν καρδίαν, καὶ ὅχι μὲ τὸν νοῦν.

Δυοῖν θάτερον, ἢ θέλουν, καθὸ ἐγκαταστημένοι ἤδη ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος νὰ ἐξασκήσωσι μεθ' ἡμῶν, ἀσπαζόμενοι τὴν ἰσότητα, τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν, καὶ ἐκλέγεσθαι, ἢ νὰ διατηρήσωσι τὸ ὄνομα τῆς καταγωγῆς, καὶ τότε πρέπει νὰ ἐνδώσωμεν· ἃς δώσωμεν τότε εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐξαιρετικὸν καὶ προνομιοῦχον, ἃς ἔχωσι τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας εἰς ἑαυτοὺς, ἀλλ' ἅμα ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν φθάσῃ πραγματικῶς τὰ $\frac{2}{3}$ ἢ καὶ αὐτὸ τὸ $\frac{1}{2}$ (συγκαταβαίνω) τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τοῦ πληθυσμοῦ, τὸν ὅποιον ἡ Συνέλευσις ἤθελεν ἀποφασίσαι δι' ἓνα Βουλευτὴν. Ἡ διάκρισις αὕτη θεβαίως εἶναι προνομιοῦχος. Ἀλλ' ὡς προκαταβολὴ τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δοθῇ, ἢ δοθὲν νὰ ἐκτελεσθῇ, διότι σποράδην νὰ γείνη ἡ ἐκλογὴ εἶναι ἀδύνατον. Ἡ διακεκριμένη ἐνέργεια τοῦ δικαιώματος τῆς ἀντιπροσωπείας οὐ μόνον προξενεῖ σκάνδαλον, ἀλλ' εἶναι καὶ ἀδύνατον νὰ γείνη· ἀνακεφαλαιῶν, εἶπεν, ὅτι εἶναι γνώμη νὰ τεθῇ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἁρθροῦ τοῦ Νόμου τῶν ἐκλογῶν, ὅστις θέλει διαλάβει περὶ τοῦ ἐλαχίστου ἀριθμοῦ τῶν πεμπόντων ἓνα Βουλευτὴν, ὅτι τὸ ἥμισυ τούτου τοῦ ἀριθμοῦ ἀπαιτεῖται πραγματικῶς διὰ τοὺς ἐποίκους. Ἀνέγνω ἐπὶ τέλους τὴν τροπολογίαν του.

Ἄλλος δὲ τῶν πληρεξουσίων λαβὼν τὸν λόγον εἶπε· παρατή-
 ρησα εὐχαρίστως, ὅτι, ὅσοι ἠγόρευσαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου,
 δὲν ἠδυνήθησαν γὰρ ἀρνῆθωσιν, ὅτι εἶναι κεκτημένον δικαίωμα,
 ὅτι εἶναι ἀλήθεια, προκύπτουσα καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συνθέσεως
 τῆς παρούσης Συνελεύσεως. Ἀλλ' ἀνέχερον, ὅτι ἔχετε μὲν τὸ
 δικαίωμα, πλὴν ἡ Συνέλευσις κυριαρχικῶς ἐνεργοῦσα δύναται
 γὰρ τὸ καταστρέψῃ· ἀλλ' εἰς τοῦτο τίς δὲν θέλει ἀπαντήσῃ, ὅτι
 ἡ Συνέλευσις τῆς 3 Σεπτεμβρίου δὲν συνεκροτήθη διὰ τὴν κατα-
 στρέψῃ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνορθώσῃ πεπτωκότα δικαιώματα; Τὸ δι-
 καίωμα τῆς ἀντιπροσωπεύσεως ἡμῶν δὲν καθιερώθη διὰ τοῦ
 ψηφίσματος τῆς Ἑρμιόνης, καὶ διὰ τῶν ἄλλοι τοῦδε γενομένων
 παρὰ τῶν Συνελεύσεων καὶ Βουλῶν, δὲν ἔγραψαν αὐτὸ εἰς τὰς
 στήλας τῆς ἱστορίας τὰ αἵματα τοῦ Μπότζαρη, Καραϊσκού,
 Βεΐκου καὶ λοιπῶν ἡρώων; Διατί ἐγείρεται ἤδη φωνὴ κατὰ
 τούτου; Πρέπει γὰρ πταίσι τις, ἢ γὰρ καταστῇ, ἀνίκανος διὰ τὴν
 τῷ ἀφαιρεθῇ δικαίωμα· ἀλλὰ πότε ἐπταίσαμεν; Καὶ κατὰ τὴν
 ἐπανάστασιν ἐξεπληρώσαμεν ἐπαξίως τὰ πρὸς τὴν πατρίδα κα-
 θήκοντα, καὶ κατὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου συνετελέσαμεν εἰς τὴν
 σωτήριον ἐκείνην μεταβολήν. Ὅχι, δὲν θέλετε στέρῃσι ἡμᾶς
 τοῦ τιμαλφοῦς τῆς ἀντιπροσωπείας δικαίωματος, δὲν θὰ φανῇτε
 ἀδικοί. Τοῦτο ἀπεδείξατε διὰ τοῦ ψηφίσματος, τὸ ὅποιον ἀνεν
 οὐδεμιᾶς ἀντιλογίας ἐκάματε ὑπὲρ τῶν Ψαρριανῶν. Διατί θέ-
 λουσιν ἐγερθῇ φωναὶ σήμερον καθ' ἡμῶν; Ἐὰν ἔχωσι τοὺς ἡρώας των
 οἱ Ψαρριανοὶ, δὲν ἔχουσι τοιούτους καὶ οἱ Θεσσαλοὶ, Ἡπειρώται,
 Κρήτες καὶ λοιποὶ; Διατί θέλετε, σεβασθέντες τὰ ἐκείνων δι-
 καιώματα, παραβλέψῃ τὰ ἡμέτερα; Μὴν ἔλθετε εἰς ἀντίφασιν
 πρὸς ἡμᾶς αὐτούς. Εἰς τοὺς λόγους τούτους μὲ κινεῖ τὸ συμ-
 φέρον τῆς κοινωνίας, καὶ τῆς ὑμετέρας ὑπολήψεως. Ὅσοι θέλωσι
 γὰρ βίψωσιν ὑμᾶς εἰς τὴν ἀδικίαν ταύτην, τί λέγουσι; ποῦ εἶναι
 αἱ ἐπαρχίαι; τὰς ὁποίας θέλετε ἀντιπροσωπεύει; Τοῦτο εἶναι
 φαρμακῆρὰ, πικρὰ ἐπίπληξις. Ἡ Ἑλλὰς ὅλη, ὑπὲρ ἧς ἡγωνίσθη-
 μεν, εἶναι ἐπαρχία μας, εἶναι πατρίς μας. Τὰ πεδία τῆς
 μάχης; τὰ ὁποία ἐποτίσαμεν μὲ τὰ αἵματά μας, καὶ ἐκαλύψα-
 μέν μὲ τὰ πτώματά μας, εἶναι πατρίς ἡμῶν. Ὁ τῆς Ναυπλίας
 ἀντίπρόσωπος δὲν θέλει ἀντιπροσωπεύει τοὺς βράχους τοῦ
 Ναυπλίου, οὐδ' ὁ Πατρὺς τὴν γῆν τῶν Πατρῶν, οὐχὶ τὰ αἵψυχα,
 ἀλλὰ τὰ ἑμιψυχα, τοὺς κατοίκους. Διατί καθὼς ὁ Ναυπλιεὺς
 θέλει ἀντιπροσωπεύει τὸν Ναυπλιέα, καὶ ὁ Ἀργεῖος τὸν Ἀργεῖον
 γὰρ μὴν ἀντιπροσωπεύῃ καὶ ὁ Μακεδὼν Μακεδόνα, ὁ Κρῆς
 Κρήτα, ὁ Ἡπειρώτης Ἡπειρώτην κτλ.; Μήπως οἱ μετανάσται
 δὲν ἀγαπῶσιν ὥς ὑμεῖς τὴν Ἑλλάδα; ἀνέφερον ἐξωτερικῆς σχέ-

σεις, εἰπόντες νὰ προσέξωμεν, μήπως ταραχθῇ ἡ Τουρκία, ἀκούουσα ἀντιπροσώπους Θεσσαλῶν, Μακεδόνων, Κρητῶν κτλ. Ἀλλ' ἡ Τουρκία δὲν δύναται ν' ἀντιποιηθῇ ἐσωτερικὰ δικαίωματα. Γνωρίζει, διότι ὑπέγραψεν τὰ περὶ μεταναστεύσεως πρωτόκολλα, καὶ δὲν θέλει ξενισθῇ, διότι παλῖται Ἕλληνες ἀπὲλκυσαν τὸ τῆς ἀντιπροσωπείας δικαίωμα. Μάλιστα φρονῶ, ὅτι, ἂν ἀποκρουσθῇ ἡ πρότασις αὕτη, τότε θέλουσι δοθῇ ἀφορμαὶ εἰς ὑπονοίας. Δὲν συμφέρει εἰς τοὺς ἐντολεῖς μας τοῦτο, εἰπὼν Κανεῖς παρὰ ἡμᾶς δὲν γνωρίζει τῶν ἐντολέων μας τὰ συμφέραντα. Διατὶ δὲν ψηφοφορεῖτε μεθ' ἡμῶν καὶ περὶ τῶν Βουλευτῶν, ὡς περὶ τῶν δημοτικῶν, καὶ ἐπαρχιακῶν συμβούλων; ὁ πληρεξούσιος Ἰπᾶτης ἀπήντησεν εἰς τοῦτο. Εἶπον, δὲν ἐκλέξαν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ἑλλάδος; Ναὶ, ἀλλὰ δὲν ἐγένοντο δεκτοί. Ἐπειτα δὲν πρίκειται περὶ τῶν ἐκλεγομένων, ἀλλὰ περὶ τοῦ λαοῦ. Δύναται καὶ τὸ Νεόκαστρον νὰ ἐκλέξῃ Βουλευτὴν κάτοικον τῆς Τριπόλεως, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἐπαρχία Τριπόλεως νὰ ἐκλέξῃ ἴδιον Βουλευτὴν. Δὲν πρέπει ὁ Ἰππειρώτης, ὁ Μακεδὼν, ὁ Σάμιος, ὁ Κρήτης, ὁ Κάσσιος κτλ. νὰ χάσῃ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα, τὴν γλυκυτάτην ταύτην παραμυθίαν, ὅτι ἦναι δύσκολος, λέγουσιν, ἡ ἐκλογὴ, ἀλλὰ τὰς δυσκολίας ταύτας θέλει κατστήσει ὁμαλὰς ὁ περὶ ἐκλογῶν νόμος, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν πρέπει νὰ ἐπιρρεασθῇ ἡ ἀρχή. Διατὶ πρὶν συνοικισθῶμεν, εἶπέ τις, ζητοῦμεν τὸ δικαίωμα, ὅτι τὸ ἀδύνατον τοῦτο κατανοήσαντες, ἐζητήταμεν μακρὰν ἐννέα ἐτῶν προθεσμίαν, καὶ ὅτι ἔπρεπε καὶ μακρυτέραν νὰ ζητήσωμεν.

Διὰ τῶν λόγων τούτων ἐπρόδωκε τὸ περὶ συνοικισμῶν φρόνημά του ὁ πληρεξούσιος οὗτος. Ἐὰν εἰσὶ δυσκολίαι περὶ τὸν συνοικισμόν, διατὶ δὲν εὐκολύνετε αὐτὸν; διὰ τί εἰς τοὺς Ψάριανούς ἐδίδασκε τὸ δικαίωμα πρὶν συνοικισθῶσιν, εἰς ἡμᾶς δὲ ἀρνεῖσθε αὐτὸ; Γεννᾶται σχίσμα, εἶπον, ἂν ἐντὸς τῆς αὐτῆς πόλεως, ὅπου κατοικοῦμεν, δὲν ψηφοφορήσωμεν μετὰ τῶν ἄλλων; ἐξετάσας πολὺ δὲν εὔρον τὸν λόγον τούτου. Μήπως ἐν Ἀθήναις, παραδείγματος χάριν, δὲν εἶναι καὶ Λάκωνες, καὶ ἄλλοι τόπων κάτοικοι, οἵτινες ἐν καιρῷ τῶν ἐκλογῶν ἀναχωροῦσι τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν χωρὶς νὰ φέρωσι κανέν σχίσμα; οὕτω θέλομεν κάμει καὶ ἡμεῖς. Ὡς ἐκ τούτου οὐ μόνον δὲν θέλουσι γεννηθῇ σχίσματα, ἀλλὰ καὶ αἱ γενόμεναι δυσἀρέσκειαι ἐκ τῶν προλαβουσῶν συζητήσεων θέλουσι διασκεδασθῇ. Ἐβδομήκοντα χιλιάδες λαοῦ, παθόντος τὰ πάνδενα διὰ τὴν Ἑλλάδα, περιμένουσι νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀπόφασίν σας, ἥτις δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θέλει εἶσθαι ἐπιεικὴς καὶ δικαία.

Ἄν δὲν ἤκούετο ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ θήματος, ὅτι εἴμεθα ἄδικοι, ὅτι ζητοῦμεν νὰ καταστρέψωμεν προϋπάρχοντα δικαίωματα, εἶπεν ἄλλος, δὲν ἤθελον ὁμιλήσει ἔπειτα ἀπὸ τὴν εὐστοχον ἀνάπτυξιν τοῦ πληρεξουσίου Καλαβρύτων.

Τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ὑπὲρ τῆς προτάσεως τῶν ὁποίων ἀγορευσάντων στηρίζονται εἰς ψήφισμα Ἑρμιόνης, ἀλλὰ δὲν ἐγένετο ποσῶς μνεῖα τῶν περιστατικῶν, τὰ ὅποια ὑπηγόρευσαν τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο θέλω κάμει ἀνάλυσιν αὐτοῦ παράγραφον πρὸς παράγραφον· τὸ α. ἄρθρον τούτου (ἀνέγνω αὐτὸ) εἶναι διακήρυξις τοῦ ἔθνους. Ἰσχυρίζεται, ὅτι δὲν πραγματοποιοῦνται αἱ ἐλπίδες τοῦ ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν καὶ τοῦ κόσμου ὅλου, δι' ἧς ἀνεκήρυξεν, ὅτι θέλει πολεμήσει καὶ διὰ μίαν σπιθαμὴν γῆς.

Ἀλλ' αἱ ἐπαρχίαι ἐκεῖναι ἀπεσπάρθησαν τῆς ὁλομελείας τοῦ ἔθνους, καὶ σήμερον δὲν συμφέρει νὰ ζητήσωμεν τὴν ἀνάκτησίν των. Τὰ ἀγαθὰ εἶναι κοινὰ λέγει τὸ ψήφισμα· ἀλλὰ τί ἐφύλαξαμεν δι' ἑαυτοὺς ἴδιον; ὅθεν κανὲν δικαίωμα ἐξαιρετικὸν δὲν πρέπει νὰ ἀξιῶσι. Διὰ τὴν ἰσότητά ἐπολεμήσαμεν ὅλοι, καὶ δὲν πρέπει νὰ καταστρέψωμεν αὐτήν. Δὲν πρέπει νὰ διακριθῶμεν κατὰ φυλὰς εἰς Μακεδόνας, Ἡπειρώτας· ὅλοι Ἕλληνες πρέπει νὰ ὀνομασθῶμεν. Ἀλλ' ἂν θέλωσι νὰ τηρήσωσι τὸ ὄνομα, ὁ πληρεξούσιος τῶν Καλαβρύτων ἐξέθηκε τὸν τρόπον. Δὲν θὰ ἐκλεχθῶσιν, εἶπον, ἀντιπρόσωποι ἐξ αὐτῶν. Μήπως κανεῖς ἐξ ἡμῶν ἔχη ὑπὲρ ἑαυτοῦ ταύτην τὴν βεβαιότητα; Περαιτέρω νὰ ἐκταθῇ, εἶπεν, εἶναι περιττὸν, διότι ἡ συνέλευσις ἐφωτίσθη ἀρκούντως.

Περαινῶν δὲ τὸν λόγον, ἐπρόσθεσεν, ὅτι εἶναι ὅλως σύμφωνος τῇ γνώμῃ τοῦ πληρεξουσίου Καλαβρύτων.

Μετὰ ταῦτα ἠρώτησεν ὁ Πρόεδρος τὴν Συνέλευσιν, ἂν ἐκ τῶν ἄχρι τοῦδε ὑπὲρ καὶ κατὰ λελεγμένων ἐφωτίσθη ἀρκούντως. Ἀποφανθείσης δὲ ταύτης καταφατικῶς, ἔπαυσεν ἡ περαιτέρω συζήτησις, καὶ διαταγῇ αὐτοῦ ἀνεγνώσθησαν· 1) τὸ ψήφισμα τοῦ πληρεξουσίου Ἡπειρωτῶν, τροποποιηθὲν ὑπ' αὐτοῦ, τεθέντος ἀντὶ α τῶν τριῶν πρώτων βουλευτικῶν περιόδων » τοῦ α μιᾶς πρώτης βουλευτικῆς περιόδου » ἔχει ὡδε·

Ἡ τῆς 3 Σεπτεμβρίου

Ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψήφισε.

Εἰς τοὺς ἐκ τῶν μερῶν τῆς Στερεᾶς καὶ τῶν νήσων, τῶν λαμβανόντων ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τὰ ὅπλα, μεταναστεύσαντας, καὶ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἀποκατασταθέντας πολίτας Ἕλληνας, ὅσοι εἶχον μέχρι τοῦδε τὸ δικαίωμα τοῦ ἀντιπροσωπεύεσθαι

ἐντὸς τῶν ἐθνικῶν Συνελεύσεων, καὶ Βουλῶν, διατηρεῖται τὸ αὐτὸ δικαίωμα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ συνοικισθῶσιν ἐντὸς τοῦ Κράτους πρὸ τῆς λήξεως τῆς μιᾶς πρώτης βουλευτικῆς περιόδου.

Νόμος ἰδιαίτερος, ἐκδοθησόμενος ἐντὸς τῆς αὐτῆς βουλευτικῆς περιόδου θέλει προσδιορίσει τὸν ἀπολύτως ἀναγκαῖον ἀριθμὸν τῶν συνοικισθησομένων.

Τὸ παρὸν ψήφισμα θέλει ἔχει τὴν αὐτὴν ἰσχὺν τοῦ Συντάγματος.

2) Ἡ ἐξῆς τοῦ πληρεξουσίου Ἰπάτης πρότασις.

« Εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐπικρατείᾳ μεταναστεύσαντας Κρήτας, Χίους, Σαμίου, Ἡπειρώτας, Θεσσαλοὺς, Μακεδόνας καὶ Κασσίους διατηρεῖται τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας ἐπὶ ῥητῷ ὄρῳ, ὅταν συνοικισθῶσιν εἰς δύο πόλεις, ἢ κώμας, ὅχι ὀλιγώτεραι τοῦ ἡμίσεος τῶν οἰκογενειῶν τῶν μικρῶν ἐπαρχιῶν, νὰ λαμβάνωσι τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐκλέγωσιν ἓνα ἀντιπρόσωπον· ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο τὸ λαμβάνουν εἰς τὴν πρώτην περίοδον οἱ ἔχοντες εἰς δύο πόλεις τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν.

Τὸ παρὸν ψήφισμα κτλ.

3) Ἡ τοῦ πληρεξουσίου τῶν Θετταλῶν ἔχουσα οὕτω· α Νὰ μᾶς δοθῇ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξωμεν παρκατάτην, ἅμα ὁ ἀριθμὸς τῶν συνοικισθησομένων Θεσσαλῶν φθάσῃ τὸν ἡμισυν ὅρον, τὸν ὅποιον διαλαμβάνει ὁ περὶ ἐκλογῆς παραστατῶν Νόμος.

Αἱ κοινότητες, ἡ Ἀμαλιούπολις καὶ Ἀχιλλεΐα, ὡς κατηκούμεναι ἀπὸ Θεσσαλοὺς, νὰ ἀναγνωρισθῶσιν ὡς ἀπαρτίζουσαι μέρος τοῦ συνοικισμοῦ τῆς νέας Θεσσαλίας.

4) Ἡ τοῦ πληρεξουσίου Τριπόλεως, ἔχουσα οὕτω· α Νὰ διατηρηθῇ πρὸς τοὺς ἀνέκοντας εἰς τὰ διάφορα σωματεῖα τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν Βουλὴν, ἅμα συνοικισθέντες ἀποτελέσωσιν ἰδιαιτέραν κοινότητα, καὶ ἔχωσι τὸν ἀποφασισθησόμενον ἐλάχιστον ὅρον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων. Ἡ δὲ ἐπὶ τοῦ Νόμου τῆς ἐκλογῆς ἐπιτροπὴ, λαμβάνουσα, ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ περὶ τούτου, νὰ γνωμοδοτήσῃ καὶ περὶ τοῦ ῥηθέντος ἐλάχιστου ὅρου ἐπιεικῶς.

5) Ἡ τοῦ πληρεξουσίου Καλαβρύτων.

α Ὅτι εἰς τοὺς μεταναστεύσαντας δίδεται τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἔχωσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἰδικίτερον ἀντιπρόσωπον, ὅσας τις πραγματικῶς συνοικισθέντες, ἀποτελέσωσι δῆμον, πόλιν, ἢ ἐπαρχίαν χωριστὴν, καὶ παρουσιάσωσι πληθυσμὸν ἴσον μὲ τὰ δύο τρίτα τοῦ ἐλάχιστου ὅρου, τὸν ὅποιον ὁ περὶ ἐκλογῆς νόμος θέλει προσδιορίσει διὰ τὴν ἐκλογὴν ἐνός Βουλευτοῦ. v

Ἀκολουθῶς συνεχωνεύθησαν αἱ τέσσαρες τελευταῖαι προτάσεις εἰς τὴν τοῦ πληρεξουσίου Καλαβρύτων, παραδεχθέντος ἀντὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δύο τρίτων τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου κτλ. καὶ οὕτω ἔμεινεν αὕτη, καὶ τὸ ψήφισμα τοῦ πληρεξουσίου Ἡπειρωτῶν. Αἰτησαμένων τινῶν τῶν πληρεξουσίων τῶν ἐποίκων τὸν λόγον διὰ νὰ φέρουν διασαφήσεις, ἢ νὰ κάμωσιν ἐρωτήσεις ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς τροπολογίας, ἡ Συνέλευσις δὲν παρεδέχθη.

Ἀκολουθῶς ὁ Πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι νομίζει ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ δοθῶσι διασαφήσεις εἰς τὴν τροπολογίαν, καθότι αὕτη μάλιστα ἤδη ἐπροτάθη.

Ἀντιπαρετηρίθη, ὅτι κηρυχθείτης ἤδη τῆς συζητήσεως πεπαιγμένης, δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ οὐδεμίᾳ περαιτέρω παρατήρησις, διότι αὕτη θέλει δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἄλλας, καὶ ἐπομένως θέλει ἀνανεωθῇ ἡ συζήτηςις. Ἡ πρότασις, δις ἀναγνωσθεῖσα, ἐγένετο εἰς πάντας καταληπτή.

Ἐντεῦθεν ἀνεγνώσθη αὖθις ἡ τροπολογία, καὶ ἐτέθη τὸ ζήτημα ἀερωτᾶται ἡ Συνέλευσις, ἂν παραδέχεται τὸ προταθὲν ψήφισμα ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου Ἡπειρωτῶν, ἢ τὴν τροπολογίαν τοῦ πληρεξουσίου Καλαβρύτων ».

Ψηφοφορίας δὲ γενομένης δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἐλύθη ἀποφατικῶς διὰ τὴν δευτέραν διὰ ψήφων 104: 78· τότε ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν: Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν τοῦ πληρεξουσίου Καλαβρύτων διὰ ψήφων 104: 78· ἡ γενομένη παραδεκτὴ τροπολογία ἔχει οὕτω·

Ἡ ΤΗΣ Γ. ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ.
Ψηφίζει·

αὖτις εἰς τοὺς μεταναστεύσαντας δίδεται τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἔχωσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἰδιαιτέρον Ἀντιπρόσωπον, ὅσαςκι πραγματικῶς συνοικισθέντες ἀποτελέσωσι δῆμον, πόλιν, ἢ ἐπαρχίαν χωριστὴν, καὶ παρουσιάσωσι πληθυσμὸν ἴσον μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, τὸν ὅποιον ὁ περὶ ἐκλογῆς νόμος θέλει προσδιορίσει διὰ τὴν ἐκλογὴν ἐνὸς Βουλευτοῦ.

Μετὰ ταῦτα, πολλῶν αἰτησαμένων τὴν διάλυσιν τῆς συνεδριάσεως, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην αὐτὴν περὶ τὴν 4 ὥραν μ.μ.

Ὁ ἐκπληρῶν καθήκοντα Προέδρου
Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.
Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.
Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.
Α. ΛΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δρ. Ν. Δρόσου.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.
Γ. Δοκός.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΖ'.

Τῆς 4 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν τετάρτην τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους, ἡμέραν παρασκευὴν, συναλθόντων τῶν πληρεξουσίων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. ἐγένετο ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν πληρεξουσίων. Εὐρεθέντων δὲ, παρόντων διακοσίων εἴκοσι πέντε, καὶ ἀπόντων δέκα ἑπτὰ, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρξάμενην τὴν συνεδρίαν.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολουθῶς τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, τὰ ὅποια γινόμενα παραδεκτὰ εἰς τὴν Συνέλευσιν ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι ὁμοῦ μὲν τὴν ἀποφασισθεῖσαν χθὲς πρότασιν εἶχε προταθῇ συγχρόνως καὶ τὸ νὰ χορηγηθῇ δικαίωμα ἀντιπροσωπείας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον τοῦ Ὁθωγος. Ἐδόθη δὲ καὶ ἀναφορὰ τῶν καθηγητῶν πρὸς τὴν Συνέλευσιν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Νομίζει δίκαιον καὶ πρέπον τοῦ νὰ ἐπιτρέψῃ ἡ Συνέλευσις τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς, καὶ νὰ παραπέμψῃ εἰς τινὰς τῶν ἐπομένων συνεδριάσεων τὴν ταύτης συζήτησιν, ὥστε νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ σκεφθῇ προσκόντως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη. Ἐπομένως ἀνεγνώσθη παρ' ἐνὸς τῶν Γραμματέων ἡ ἀναφορὰ τῶν καθηγητῶν.

Ἡ Συνέλευσις, ἐπανελάβεν ὁ Πρόεδρος, θέλει προβῇ ἤδη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἀρθρ. 65 τοῦ σχεδίου τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν ἐπομένων.

Ὁ εἰσηγητὴς ἀνέγνωσεν αὐτὸ, ἔχον οὕτω α ἡ Βουλὴ ἐκλέγει ἐκ τῶν Βουλευτῶν κατὰ τὴν ἐναρξιν ἐκάστης Βουλευτικῆς Συνόδου τὸν Πρόεδρον, δύο Ἀντιπροέδρους, καὶ δύο Γραμματεῖς. »

Ἐπὶ τοῦ ἀρθρου τούτου ἐγένετο ὑπὸ τινων πληρεξουσίων ἡ παρατήρησις, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλῆτερον νὰ μὴ προσδιορισθῇ ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν ὁ ἀριθ. τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων, ἀλλὰ τοῦτο ν' ἀφεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν, ἥτις κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ δύναται νὰ αὐξάνῃ ἢ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ νὰ μὴ ᾖ περὶωρισμένη εἰς τοῦτο ἀπὸ τοῦ Συντάγματος. Τὸ μόνον ἀναγκαῖον, ἵνα ὁρισθῇ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου, εἶναι τὸ τοῦ Προέδρου, διότι καὶ ἡ Βουλὴ ἔχει ἀνάγκην κεφαλῆς τινος διὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν συνεδριάσεών της καὶ τοῦ Γραφείου· ἀλλὰ τοῦ Συντάγματος ἔργον δὲν εἶναι τὸ νὰ προσδιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντιπροέδρων

καὶ τῶν Γραμματέων. Τοῦτο πρέπει ν' ἀρθεῖ εἰς τὴν Βουλὴν, ἥτις κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, δύναται νὰ ὀρίσῃ τὸν κατάλληλον ἀριθμὸν, διὰ τοῦτο εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἐθνῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων δὲν εἶναι προσδιωρισμένος ὑπὸ τοῦ Συντάγματος.

Εἰς ταῦτα ἀντιπαρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ ὀρίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων, διὰ νὰ προληφθῶσιν αἱ σπουδαρχίαι, αἵτινες λαμβάνουν χώραν εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας τῶν Βουλῶν. ὅταν μάλιστα ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων δὲν ᾔῃναι προσδιωρισμένος. Ὁ ὀρισμὸς τῶν ἀρχῶν ἐκάστου σώματος, ἐπρόσθεσεν ἄλλος πληρεξούσιος, δὲν γίνεται, ὡς εἶπέ τις, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν, διότι ἡ Βουλὴ οὐδεμίαν ὑποδιαίρεσιν ἔχει, εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σῶμα, ἔχον ἀνάγκην ἀπὸ ἑνὸς Προέδρου διὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν συνεδριάσεων· εἴτε μικρότερος, εἴτε μεγαλείτερος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν, ἀδιάφορον εἶναι, διότι δύο μόνον Ἀντιπρόεδροι ἀρχοῦν διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Προέδρου, ὅταν οὗτος κωλύεται. ἢ ᾔῃναι ἀπὸν ἐπίσης εἶναι ἀδιάφορον καὶ διὰ τὰς ἐργασίας· δύο μόνον Γραμματεῖς ἀρχοῦν διὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ γραφείου· οὗτοι δὲ δύνανται νὰ προσλάβωσιν ὅσους ὑπαλλήλους τοῦ γραφείου νομίζωσιν ἀναγκαίους, ἀναλόγως τῆς ὑπηρεσίας. Ἐπρότεινεν ἐπὶ τέλους νὰ μείνῃ τὸ ἄρθρον, ὅπως εἶναι.

Ὅλοι αἱ κανονιστικαὶ διατάξεις, ἐπαρατήρησεν ἄλλος πληρεξούσιος, αἱ ἀφορῶσαι τὰς συνεδριάσεις καὶ τὰς ἐργασίας ἐνὸς σώματος, πρέπει ν' ἀφίνωνται εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα· διότι τὸ ἴδιον αὐτὸ σῶμα γνωρίζει καλῆτερον παντὸς ἄλλου τὰ διευκολύνοντα τὰς ἐργασίας τῶν μέσων. Τοιαύτη διάταξις εἶναι καὶ ἡ ἀφορῶσα τὸν ὀρισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων. Διὰ ταῦτα ἐπρότεινε ν' ἀραιρεθῇ, ἐκ τοῦ ἁρθροῦ ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων.

Ἐρωτήθη ἐπὶ τέλους ἡ Συνέλευσις. παρεδέχθη τὸ ἄρθρον διὰ μεγάλης καὶ διακεκριμένης πλειονοψηφίας, διὰ διπλῆς ἀμειβαίας ἀναστάσεως γενομένης, τροποποιημένον οὕτως·

Ἄρθρ. 65.

« Ἡ Βουλὴ ἐκλέγει ἐκ τῶν Βουλευτῶν κατὰ τὴν ἐναρξιν ἐκάστης Βουλευτικῆς Συνόδου τὸν Πρόεδρον, τοὺς Ἀντιπροέδρους καὶ τοὺς Γραμματεῖς. »

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ τὸ ἐπόμενον ἄρθρον τοῦ σχεδίου, ἔχον οὕτω·

Ἄρθρ. 66.

α Ἡ Βουλὴ ἐξετάζει τὰ πληρεξούσια τῶν Βουλευτῶν καὶ ἀποφασίζει περὶ τῶν ἀναρυομένων ἀμφισβητήσεων ν.

Ἐγένετο δὲ παραδεκτὸν εἰς τὴν Συνέλευσιν κατὰ τὸ σχέδιον.

Ἀνεγνώσθη ἐπομένως παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ τὸ ἀκύλουθον ἄρθρον 67 τοῦ σχεδίου ἔχων οὕτω· α Οἱ ἐκπληρώσαντες τὰ χρέη των βουλευταὶ λαμβάνουσιν, ἐὰν ζητήσωσιν, ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ἀποζημιώσιν δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα κατὰ μῆνα, διαρκούσης τῆς Βουλευτικῆς Συνόδου.

Εἰς τῶν πληρεξουσίων παρετήρησεν, ὅτι, ἐπειδὴ οὐδεμίαν διαφορὰν εὕρισκει μετὰξὺ Βουλευτοῦ καὶ Γερουσιαστοῦ, διότι καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἕτερος ἀναδέχονται τὰ αὐτὰ καθήκοντα, καὶ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου αἱ ἐργασίαι ἐπίσης διαρκοῦσιν, εἶναι καλὸν ἴσον ποσὸν ἀποζημιώσεως νὰ προσδιωρισθῇ διὰ τε τὸν Βουλευτὴν καὶ τὸν Γερουσιαστὴν, εἴτε ἐνταῦθα, εἴτε εἰς τὸ περὶ τῆς Γερουσίας κεφάλαιον, ὅπου θέλει γίνεαι λόγος περὶ τῆς τοῦ Γερουσιαστοῦ ἀμοιβῆς.

Ἐπειδὴ τὸ ἔθνος μας, ἐπρότεινεν ἄλλος, εἶναι μικρὸν καὶ πτωχόν, καὶ ἔχει ἀνάγκην πρὸ πάντων τῆς οἰκονομίας τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, φρονεῖ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδεται οὐδεμία ἀντιμισθία εἰς τὸν Βουλευτὴν, ὅπως τοῦτο γίνεται εἰς τὰ Συνταγματικὰ Κράτη τῆς Εὐρώπης.

Τὴν πρότασιν ταύτην ἀντέκρουσεν ἕτερος εἰπὼν, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, καὶ ἀπορεῖ πῶς τινες, καὶ μάλιστα ἀνήκοντες εἰς τὴν τάξιν τῶν ὑπαλλήλων, ἐπρότεινον νὰ μὴ λαμβάνωσι μισθόν οἱ Βουλευταί. Εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς ἄλλα ἔθνη καὶ ἐκεῖνοι οἱ σφόδρα φιλελεύθεροι ὁμολογοῦσι τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ δίδεται ἀποζημιώσις τις εἰς τοὺς Βουλευτάς· διότι, ὅταν ὁ Βουλευτὴς δὲν ἀποζημιοῦται διὰ τὰς δαπάνας τῆς ὁδοιπορίας καὶ τὰς λοιπὰς ζηρίας, τότε τὸ Βουλευτικὸν τῆς ὁδοιπορίας καὶ τὰς λοιπὰς ζηρίας, τότε τὸ Βουλευτικὸν ἀξίωμα δὲν θέλει περιέλθει, εἰμὴ ἢ εἰς ὑπαλλήλους, οἵτινες ἔχουσι μισθόν, ἢ εἰς πλουσίους, θηρεύοντας τιμὰς, ἢ εἰς ἄλλους ἀνθρώπους, οἵτινες θέλουσιν νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτὸ ὡς βαθμίδα διὰ ν' ἀναβῶσιν εἰς πολιτικὰς ὑπηρεσίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀποκλείονται πολλοί, οἵτινες καὶ ἱκανότητα καὶ ζῆλον ἔχουσι διὰ νὰ ὑπηρετήσωσι τὴν πατρίδα, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἱκανῶς εὐποροί, ὥστε νὰ βαστάσωσι τὰ τῆς ὁδοιπορίας καὶ τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἐξόδα, καὶ τὰς ζηρίας, τὰς ὁποίας θέλουσιν ἔχει, παραιτούμενοι τῶν οἰκιακῶν των ὑποθέσεων διὰ νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ τοῦ Βουλευτοῦ ἔργα. Εἰς τὸ Βέλγιον καὶ εἰς αὐτὴν

ἔτι τὴν Ἀμερικὴν οἱ Βουλευταὶ λαμβάνουσιν ἀποζημιώσεις. Πῶς ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τὸ ἐναντίον; μὴ δίδοντες ἀποζημιώσεις εἰς τοὺς Βουλευτάς, τὸ ἀξίωμα αὐτὸ θέλουσιν ἔχει ἀποκλειστικῶς οἱ ὑπάλληλοι, ἢ οἱ σκοποῦντες θέσεις· παραδεχθέντες διὰ τοῦ 64 ἄρθρου, ὅτι ὁ ὑπάλληλος δύναται νὰ γίνῃ Βουλευτὴς, πρέπει ἐξάπαντος νὰ συγκατατεθῶμεν εἰς τὸ νὰ λαμβάνωσιν ἀποζημιώσεις οἱ Βουλευταὶ, διότι ἄλλως ἐκτὸς τῶν ὑπαλλήλων οὐδεὶς ἄλλος θελεῖ λαμβάνει αὐτὸ τὸ ἀξίωμα. Δὲν συμφωνεῖ οὔτε μὲ τοὺς προτείναντας μέγαν μισθόν, διότι τοῦτο δὲν συμφέρει εἰς τὴν οἰκονομικὴν τοῦ ἔθνους κατάστασιν, οὔτε μὲ τοὺς εἰπόντας τὸ πάντῃ ἄμισθον, προτείνει ἐπομένως νὰ τηρηθῇ τὸ ἄρθρον, ὡς ἔχει.

Σύμφωνος μὲ τὸν προαγορεύσαντα, ἕτερος πληρεξούσιος, παραδεχόμεθα, εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ προσδιωρισθῇ ποσὸν τι ἀποζημιώσεως εἰς τὸν Βουλευτὴν, φρονεῖ ὅτι εἶναι ἄτοπον γὰρ ὁρισθῇ ἡ ἀποζημίωσις αὕτη ἐντὸς τοῦ Συντάγματος, καὶ προτείνει γ' ἀποφασίσῃ ἡ Συνέλευσις, ὅτι τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως προσδιρίζει ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία.

Ἄλλος δὲ πάλιν, σύμφωνος καὶ οὗτος, ὅτι πρέπει νὰ δίδηται ἀποζημιώσεις τις εἰς τὸν Βουλευτὴν, καὶ ὅτι τοῦτο δὲν πρέπει νὰ τεθῇ ἐντὸς τοῦ Συντάγματος, ἐπρότεινε νὰ ὁρισθῇ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Βουλευτοῦ δι' ἐνὸς ψηφίσματος, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ προσδιορίσῃ συγχρόνως ἡ Συνέλευσις καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὸν Γερουσιαστὴν.

Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους, εἶπεν ἄλλος, εἶναι εὐμετάβλητος, καὶ εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ ἐλπιωθῇ εἰς τὸ μέλλον, ἐπρότεινε διὰ τοῦτο νὰ μὴν ὁρίσῃ διὰ τοῦ ψηφίσματος ἡ Συνέλευσις διὰ πάντα τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ μόνον διὰ τρεῖς περιόδους, ὥστε ἀκολουθῶς νὰ ᾔναι μεταβλητόν.

ἕτερος πληρεξούσιος θεωρῶν ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένον ἀπὸ τοὺς προλαλήσαντας τὸ ζήτημα περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ Βουλευτοῦ, καὶ ἐσχηματισμένην ἤδη τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως ὑπὲρ τῆς προτάσεως, ὅτι πρέπει νὰ δίδηται ἀποζημιώσεις εἰς τὸν Βουλευτὴν, ἀντέκρουσε τὴν πρότασιν τοῦ νὰ ὁρισθῇ συγχρόνως μὲ τὴν τοῦ Βουλευτοῦ ἐνταῦθα καὶ ἡ τοῦ Γερουσιαστοῦ ἀμειβή. Ἡ πρότασις αὕτη συγχέει καὶ σκοτίζει μᾶλλον τὸ περὶ ἀποζημιώσεως Βουλευτοῦ ζήτημα· πρὸς τί, εἶπε, νὰ ἐνωθῇ ἐνταῦθα καὶ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως Γερουσιαστῶν πρότασις; ἐνῶ αὕτη ἔχει τὴν οἰκείαν θέσιν τῆς εἰς τὸ περὶ Γερουσίας μέρος· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι εἰς κατάστασιν ἡ Συνέλευσις νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τοῦ

Γερουσιαστοῦ ἀποζημιώσεως, ἀφοῦ μάλιστα λάβῃ γνῶσιν καὶ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Ἴσως ὥς πρὸς τὸν Γερουσιαστὴν ἐκεῖ θεωρήσῃ κατάλληλον νὰ μὴν ὀρίσῃ πρὸς αὐτὸν ἀντιμισθίαν. Διατὶ νὰ προδικάσωμεν ἐνταῦθα ζήτημα, τὸ ὁποῖον συνδέεται μὲ ἄλλας θεμελιώδεις ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι εἰσέτι οὔτε ἐσυζητήθησαν, οὔτε ἀπεφασίσθησαν;

Ἀντικρούων ἐπίσης τὴν πρότασιν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὀρισθῇ ἡ ἀποζημίωσις ἐντὸς τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ νὰ ἀφεθῇ τοῦτο εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, παρετήρησεν, ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἡ Βουλὴ θέλει ἐξαρτᾶσθαι καὶ ἐπιδράσθαι ἀπὸ τὰ ἄλλα δύο νομοθετικὰ σώματα, τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Γερουσίαν, τῶν ὁποίων ἡ ψῆφος ἀπαιτεῖται διὰ νὰ γίνῃ περὶ τούτου νόμος. Τὸ ἄτοπον τοῦτο, εἶπε, θέλοντα νὰ προλάβωσι ἄλλα ἔθνη, ὅσα παρεδέχθησαν ἀποζημιώσιν τινα διὰ τὸν Βουλευτὴν, ἐπροσδιόρισαν συγχρόνως ἐντὸς τῶν Συνταγμάτων των καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως. Τὸ διδόμενον εἰς τὸν Βουλευτὴν ποσὸν ὀρίζεται λόγῳ ἀποζημιώσεως τῶν ἐξόδων, εἰς τὰ ὁποῖα ὑποκύπτει ἀναγκαζόμενος νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ὅχι δὲ λόγῳ ὠφελείας, διὰ τοῦτο ἐπρότεινε τὴν παραδοχὴν τοῦ ἄρθρου, ὅπως εἶναι εἰς τὸ σχέδιον.

Δὲν γνωρίζω τὸν λόγον, παρετήρησεν ἕτερος, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιτροπὴ διέκρινε τὴν ἀποζημίωσιν μεταξὺ Βουλευτοῦ καὶ Γερουσιαστοῦ, προσδιόρισασα διὰ τὸν δεύτερον μεγαλείτερον ποσὸν τοῦ πρώτου. Ἐπίσης καὶ οἱ δύο θέλουν ὑποκύψει εἰς ζημίαν, ἕνα καὶ τῆς παραιτήσεως τῶν οἰκιακῶν των ὑποθέσεων, καὶ εἰς ἐξόδα νέαν· ὁ Βουλευτὴς δὲν εἶναι ποσῶς κατώτερος τοῦ Γερουσιαστοῦ, διὰ τοῦτο προτείνει, εἶπε, νὰ προσδιωρισθῇ εἰς τὸν Βουλευτὴν ἀποζημίωσις ἐκ δραχμ. 500.

Ἐπίσης ἕτερος πληρεξούσιος μὴν εὐρίσκων, εἶπεν, οὐδεμίαν διαφορὰν μεταξὺ Βουλευτοῦ καὶ Γερουσιαστοῦ, μάλιστα δὲ παραδεχόμενος, ὅτι καὶ ἡ θέσις καὶ τὰ καθήκοντα τῶν δύο ταυτίζονται, ἐπρότεινε νὰ προσδιωρισθῶσι καὶ διὰ τοὺς δύο χιλιαὶ δραχμαὶ λόγῳ ἀποζημιώσεως εἰς ἐκάστην Βουλευτικὴν Σύνοδον.

Ταῦτα ἀντέκρουσεν ὁ εἰσηγητὴς, παρατηρῶν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε καὶ τὴν θέσιν καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Γερουσιαστοῦ καὶ Βουλευτοῦ διαφορετικὰ, καὶ ἴσως ἡ Συνέλευσις παραδεχθῇ τὴν γνώμην ταύτην τῆς ἐπιτροπῆς. Πρὸς τὶ λοιπὸν ἡ συζήτησις αὕτη περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ ἐνταῦθα, ἐνῷ ὑπάρχει ἰδιαιτέρον περὶ τούτου ἄρθρον ἐν οἰκείῳ τόπῳ; ἡ σύγκυσις τῶν δύο τούτων ζητημάτων θέλει φέρεϊ τὴν Συνέλευσιν εἰς ματαίαν καὶ ἀνωφελεῖς συζητήσεις καὶ ἴσως παρασύρει αὐτὴν εἰς ἀτοπίαν;

Ἐνταῦθα ὁ Πρόεδρος ἀπηγόρευσε τὴν περὶ τῆς ἀντιμισθίας ἢ ἀποζημιώσεως τῆς Γερουσίας συζήτησιν, περιορίσας αὐτὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν Βουλευτῶν ἄρθρου.

Εἰς τῶν πληρεξουσίων λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ὁ πληρεξούσιος Χαλκίδος ἀπογρῶντως ἀπέδειξεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὸν Βουλευτὴν μὲ τὸν Γερουσιαστὴν· ἐνταῦθα δὲν πρόκειται οὔτε περὶ ἀντιμισθίας, οὔτε περὶ μισθοῦ, ἢ ἀμοιβῆς τοῦ Βουλευτοῦ, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀποζημιώσεως, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λαμβάνη ἀπέναντι τῶν ἐξόδων τῆς ὁδοιπορίας καὶ λοιπῶν· τοῦτο δὲ οὐ μόνον εἶναι πολιτικόν, ἀλλὰ καὶ θρησκευτικὴν παράγγελμα διότι ὁ Ἀπόστολος λέγει, ὁ ὑπηρετῶν ἐν τῷ Ναῷ ἐκ τοῦ Νχοῦ τραφήσεται. Τὸ ἄρθρον, ἐπρόσθεσεν, ἔχει καλῶς καθ' ὅλα τ' ἄλλα, πλὴν τῆς φράσεως, ἐὰν ζητήσωσιν, ἥτις δὲν ἔχει οὐδεμίαν σημασίαν καὶ κατ' αὐτὸν πρέπει νὰ ἐξοβελθῇ.

Τὴν περὶ 500 δραχμῶν λόγῳ μηνιαίας ἀποζημιώσεως τῶν Βουλευτῶν πότασιν ἀντέκρουσαν ἄλλοι, ὡς ἀντιβαίνουσιν εἰς τὴν προτιθεμένην πρωτίστην ἀνάγκην, τὴν ὁποίαν τὸ ἔθνος ἔχει, τῆς οἰκονομίας, διότι ἄνευ ταύτης οὐδεμία προαγωγή καὶ πρόοδος εἶναι δυνατὴ· ἐὰν παραδεχθῶμεν τὸ προταθὲν ποσὸν ἀποζημιώσεως ἐκ 500 δραχμῶν, θελομεν αὐξήτῃ πολὺ τὸ ποσὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τὸ ποσὸν τοῦτο μάλιστα θέλει εἶσται πολὺ μεγαλεῖτερον κατὰ τὰς πρώτας Βουλευτικὰς Συνόδους, ὅτε αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς θὰ ᾔναι διαιρέσεις διὰ πολλοὺς μῆνας· ὅπως λόγοι ἐθνικῶν συμφερόντων ὑπαγορεύουν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ παραδεχθῶμεν ἀποζημιώσιν τινα τῶν Βουλευτῶν, ἐπίσης λόγος ἐθνικοῦ συμφέροντος πρέπει νὰ μᾶς ὑπαγορεύσῃ ποσὸν ἀποζημιώσεως ἀνάλογον τῆς ὑλικῆς τοῦ λαοῦ καταστάσεως. Τὸ μέτρον τῆς ἀποζημιώσεως δὲν πρέπει νὰ προσδιορίζηται κατὰ τὸ μέτρον τῆς προσωπικῆς ἀνάγκης, ἀλλὰ τῶν δυνάμεων τοῦ ἔθνους. Εἶναι κατάλληλος περίστασις νὰ δείξωμεν εἰς τὸ ἔθνος, ὅτι κηδόμεθα τῶν συμφερόντων του καὶ νὰ διαγράψωμεν εἰς τὰς Βουλὰς μέτρα κατ' ἄλληλα τῆς οἰκονομικῆς τοῦ ἔθνους καταστάσεως. Διὰ τοῦτο ἐπρότειναν ἡ ἀποζημιώσεις τῶν Βουλευτῶν νὰ μὴ δίδηται εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντες Βουλευτάς, οἵτινες δὲν ὑπόκεινται ἕνεκα τούτου εἰς ἐξόδα μεταβάσεως, μήτε τὰς οἰκιακὰς τῶν ὑποθέσεις ἐγκαταλείπουσι.

Μετὰ τὴν συζήτησιν ταύτην ὁ Πρόεδρος ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ σχεδίου τοῦ Συντάγματος ἐπροτάθησαν διάφοροι τροπολογίαι, ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Βουλευτοῦ. Εἰς τινα ἐξ αὐτῶν δόθειςαν ἤδη ἐγγράφως καὶ ὀρίζουσιν τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως εἰς δραχ.

300 ἐσυγχωνεύθησαν ὅλαι αἱ λοιπαί· ὥστε ἀφ' ἐνὸς εἶναι τὸ ἄρθρον τοῦ σχεδίου, καὶ ἀφ' ἐτέρου ἡρῆθεισα τροπολογία.

Πρὶν δὲ ἀποφασίσῃ ἡ Συνέλευσις ποῖον ἐκ τῶν δύο προτιμᾶ, πρέπει ν' ἀποφανθῇ, εἰς παραδέχεται, ἢ ὅχι τὴν προταθείσαν ἐξάλειψιν τοῦ « εἰάν ζητήσωσι » ἀπὸ τὸ προκείμενον ἄρθρον.

Ἀποφανθείσης δὲ ὁμοφώνως τῆς Συνελεύσεως καταφατικῶς, ὁ Πρόεδρος ἔβησεν εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἐξῆς ζήτημα « εἰάν ἡ Συνέλευσις παραδέχεται τὸ ἄρθρον τοῦ σχεδίου, ἢ τὴν τροπολογίαν. »

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, παρεδέχθη ἡ Συνέλευσις τὸ ἄρθρον τοῦ σχεδίου διὰ ψήφων 158 πρὸς 6. Τότε ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν, ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὸ ἄρθρον τοῦ σχεδίου, ἔχον οὕτω.

Ἄρθρ. 67.

« Οἱ ἐκπληρώσαντες τὰ χρέη τῶν Βουλευτῶν λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ἀποζημιώσιν δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα κατὰ μῆνα, διαρκούσης τῆς Βουλευτικῆς Συνόδου. »

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ τὸ ἐπόμενον ἄρθρ. τοῦ σχεδίου.

Ἄρθρ. 68.

« Οἱ Βουλευταὶ, οἱ λόγῳ πολιτικῆς ἢ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἢ ἄλλως πῶς μισθοδοτούμενοι, δὲν λαμβάνουσιν, εἰμὴ τὸ τυχὸν ἐλλείπον μέχρι τῆς ἀνωτέρω ὁρισθείσης μηνιαίας ἀποζημιώσεως. »

Ἐγένετο δὲ παραδεκτὸν εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος εἶπεν, ὅτι ἔχει νὰ ὑπομνήσῃ τι εἰς τὴν Συνέλευσιν, τὸ ὁποῖον ἐεβαίως θέλει φέροι εἰς πάντας κατήφειαν. Τὸν Θεόδωρον Κολοκοτρώνην, τὸν ἐνθερμον τοῦτον προστάτην τοῦ ἐθνικοῦ ἀγώνος, καὶ πρωταγωνιστὴν, τὸν παντοτεινὸν ἐκεῖνον σύντροφόν μας εἰς τὰς προλαβούσας ἐθνικὰς Συνελεύσεις, μὲ θλίψιν ἐνθυμούμεθα ἅπαντες, ὅτι δὲν ἔχομεν μετὰξὺ μας εἰς τὴν παρούσαν Συνέλευσιν. Τούτου τὸ μνημόσυνον τελεῖται αὔριον ἐν τῷ Ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου· πέποιθα, ὅτι εἰς πάντας θέλει εἶσθαι ἀσπαστὸν τὸ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς αὐτό. Ἡ Συνέλευσις ὁμοφώνως ἀπεφάνθη καταφατικῶς. Ἀκολούθως ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίαν περὶ τὴν 4 ὥραν μ. μ.

Ὁ ἐκπληρῶν χρέη Προέδρου

Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ,

Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.

Α. ΛΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δ. Ν. Δρόσου.

Κ. Θ. Κολοκοτρώνης,

Γ. Δοκός.